

Svar till Inger Blomberg, förlossningsöverläkare vid Gävle sjukhus

Jag lägger heller inga värderingar i varför man väljer att göra NUPP eller fostervattensprov. Alla har sina anledningar precis som du säger. Däremot är utgången av fosterdiagnostik intressant att diskutera.

Eftersom artikeln om NUPP från början använde Downs syndrom (DS) som exempel på kromosomavvikelse fortsätter jag i den linjen. De flesta barn med DS i Sverige föds av sk unga mammor dvs under 35 år. Vad är anledningen till det? För det första så är det kvinnor under 35 år som föder flest barn i Sverige. För det andra erbjuds inte mammor under 35 år fosterdiagnostik, mer än det ultraljud i v 16-18 som du nämner (ett ultraljud som jag trodde hade som främsta syfte att fastställa förlossningsdatum, inte att leta avvikelser). För det tredje så erbjuds de "äldre" mammorna NUPP och fostervattensprov och gör sitt val efter de kunskaper de har. Kunskaper som ofta är bristande och baserade på den allmänna attityd som råder.

Den information som ges till de blivande föräldrarna och alla andra som nyttjar mödravården (eller medierna) har stor betydelse, men är dock inte det mest avgörande enligt min mening. Nej, det är det sätt som informationen förmedlas på. Jag förstår att vårdpersonal (och journalister) måste hålla en neutral ställning. Men man kan välja bort ord med en negativ klang och vidhålla en ännu neutralare ställning. Istället för att prata om risker kan man prata om sannolikheter. Istället för att säga missbildning eller fel kan man använda ordet avvikelse. I stället för ordet normal finns ordet vanlig. Att vara ovanlig uppfattas oftast som mer positivt än att vara onormal.

Jag kan ta ett exempel på detta med ordval som faktiskt har större betydelse än vad man kan tro. Citerar från din insändare "...erbjuda NUPP innebär att vi kan minska antalet fostervattenprov och därmed undvika en del missfall av friska foster." Hur definierar du "friska", är det det samma som *alla* foster eller är det de foster som *inte* har någon kromosomavvikelse? Vilken attityd ligger i det citatet? Frågar du personer med DS och deras anhöriga tror jag deras definition av frisk är när man inte är sjuk. Att ha en kromosomavvikelse är varken det samma som att vara missbildad eller sjuk.

Hur ska dessa barn, ungdomar och vuxna någonsin bli betraktade som människor med ett lika värde som oss vanliga? Hur ska attityder och förlegade fördomar någonsin kunna omvändas om Ni i "branschen" inte är med och leder vägen? Se med vilka små medel Ni kan bidra till en liten förändring och ändå upprätthålla Er proffesion.

/Erika, mamman till tjejen med det lilla extra